

## POSTANOWIENIE

Dnia 20 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 czerwca 2024 r.

sprawy **R. M.**

skazanego za czyny z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w  
zw. z art. 11 § 2 k.k. i inne

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 21 września 2023 r., sygn. akt II AKa 292/23

zmieniającego

wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt IV K 236/21

### **p o s t a n o w i ł:**

**1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**

**2. zwolnić skazanego R. M. z kosztów sądowych postępowania  
kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

**[PGW]**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 15 lutego 2023 r., sygn. akt IV K 236/21, R. M. został uznany za winnego czynów z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za co został skazany na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 288 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności oraz z art. 245 § 1 k.k., za który wymierzono karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Wymienione kary jednostkowe objęto węzłem kary łącznej 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego i prokuratora, wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 września 2023 r., sygn. II AKa 292/23, względem R. M. zmieniono opis czynu usiłowania rozboju i uzupełniono go o kwalifikację z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k., karę łączną podwyższono do 3 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności, a w pozostałym zakresie utrzymano wyrok w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego i zarzucając:

„I. rażące naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez nierzetelne, niewnikliwe rozważenie zarzutów i wniosków wskazanych w apelacji, w szczególności w odniesieniu do rażącego naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 7 k.p.k. przez dowolne i z pominięciem art. 4 k.p.k. kształtowania swego przekonania, co do popełnienia przez oskarżonego czynów opisanych w treści aktu oskarżenia, w oparciu o rozumowanie nie znajdujące logicznego uzasadnienia ani podstaw w doświadczeniu życiowym, w szczególności dotyczących:

1. dowolnej oceny dowodów, w zakresie sprzeczności zachodzących między dowodami z osobowych źródeł dowodowych oraz wynikających z nich szeregu niedających się usunąć wątpliwości, co skutkowało błędnym ustaleniem opartym głównie na pomówieniach i domniemaniach - iż oskarżony dopuścił się zarzucanych mu czynów:

a. naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 18 §1 k.k. poprzez ich błędne zastosowanie polegające na dowolnej, nielogicznej, pozbawionej zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego materiału dowodowego (prowadzącej do przyjęcia, iż oskarżeni działali wspólnie i w porozumieniu) — a w szczególności dowodów z wyjaśnień oskarżonych D. T., Z. W. i R. M., z których wynika, iż zniszczenia cudzej rzeczy dokonał jedynie D. T. - do czego

oskarżony D. T. się przyznał, zaznaczając jednocześnie, że pozostali oskarżeni z nim nie współdziałali, a jedynie byli obecni w miejscu i chwili zdarzenia;

b. naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 9 k.k. poprzez ich błędne zastosowanie polegające na dowolnej, nielogicznej, pozbawionej zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego materiału dowodowego i przyjęcie iż oskarżony R. M. dopuścił się zarzucanych mu czynów, podczas gdy w trakcie procesu nie udowodniono mu zamiaru popełnienia czynu zabronionego — w szczególności biorąc jednocześnie pod uwagę, brak jakiejkolwiek motywacji oskarżonego R. M., gdyż oskarżony przed zdarzeniem z dnia 16 października 2021 r. pomagał W. M.— w tym wspierał go finansowo, a zatem wiedział, iż pokrzywdzony nie jest w posiadaniu majątku, ani cennych przedmiotów;

c. naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. w zw. art. 207 § 1 poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na dowolnej, nielogicznej, pozbawionej zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, iż R. M. groził W. M. posługując się przy tym niebezpiecznym przedmiotem w postaci rozbitej szklanej butelki, a także używał przemocy wobec pokrzywdzonego poprzez jego popchnięcie i przewrócenie na podłogę, a następnie kopanie po ciele — pomimo szeregu dowodów z zeznań świadków, którzy potwierdzili, iż bezpośrednio po zdarzeniu z dnia 16 października 2021 r. nie zauważyli u W. M. obrażeń wskazujących na pobicie, a nawet wykluczyli taką możliwość (świadek J. K.), nadto W. M. bezpośrednio po wydarzeniu z dnia 16 października 2021 r. nie zgłaszał jakichkolwiek dolegliwości i nie został poddany badaniom lekarskim, ani oględzinom, które potwierdziłyby użycie wobec niego przemocy;

d. naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie polegające na dowolnej, nielogicznej, pozbawionej zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego materiału dowodowego polegające na ustaleniu stanu faktycznego i podstawy wyroku niemal wyłącznie w oparciu o zeznania pokrzywdzonego W. M. i uznanie przez Sąd jego zeznań za wiarygodne, przy jednoczesnym podkreśleniu, iż większość pozostałych przesłuchiowanych świadków wiedzę o zdarzeniu z dnia 16 października 2023 r. powzięła głównie z informacji przekazanych im przez W. M., a jak wynika z zeznań większości świadków oraz wyjaśnień oskarżonych W. M. prowadził hulastyczny tryb życia oraz był uzależniony od alkoholu i narkotyków;

e. naruszenie art. 7 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na dowolnej, nielogicznej, pozbawionej zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego ocenie zgromadzonego materiału dowodowego i przyjęcie iż oskarżony R. M. używał wobec pokrzywdzonego W. M. groźby bezprawnej pozbawienia życia w celu wywarcia na niego wpływu, podczas gdy w sprawie nie zgromadzono materiału dowodowego wskazującego na popełnienie tego czynu zabronionego przez oskarżonego, a w szczególności świadek G. M. nie potwierdził by w jego obecności podczas spotkania W. M. z R. M., do którego doszło po zdarzeniach z 16 października 2023 r., oskarżony groził W. M..

II. nierozpoznanie szeregu zarzutów, które obrońca oskarżonego podniósł w apelacji;

2. przepisu art. 440 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia rażąco niesprawiedliwego zapadłego z pogwałceniem przepisów o postępowaniu art. 7 k.p.k., art. 92 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 k.p.k., poprzez utrzymanie w mocy orzeczenia rażąco niesprawiedliwego i przyjęcie przez Sąd II instancji za swoje szeregu błędnych ustaleń Sądu I instancji z zakresu analizy zebranych w sprawie materiałów dowodowych oraz ustaleń podstawy orzeczenia, które to zostały dokonane w sposób dowolny i wybiórczy wbrew zasadom logicznego myślenia i doświadczenia życiowego oraz z pokrzywdzeniem oskarżonego R. M., które w konsekwencji doprowadziły do uznania oskarżonego R. M. za winnego zarzucanych mu czynów pomimo braku wiarygodnych dowodów jednoznacznie wskazujących na popełnienie przez oskarżonego R. M. zarzucanych mu czynów zabronionych;

3. art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. art. 424 § 1 k.p.k. w zw. art. 457 i 458 k.p.k. polegającą na wydaniu orzeczenia co do meritum sprawy w sytuacji, gdy braki postępowania dowodowego, w szczególności w zakresie opinii biegłej nie pozwalały na przeprowadzenie przez Sąd drugiej instancji prawidłowej kontroli odwoławczej tego orzeczenia, a w szczególności poprawności i prawidłowości ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji;

4. art. 4 i 7 k.p.k. poprzez sprzeczną z tymi przepisami ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji błędne wnioski co do popełnienia przez oskarżonego przypisanych mu czynów, podczas gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przygotowawczym i przeprowadzonego na rozprawie prowadzi do wniosków zgoła odmiennych;

5. art. 201 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i uznanie za wiarygodną opinię biegłej z zakresu psychologii H. L. w przedmiocie stanu psychicznego pokrzywdzonego W. M., podczas gdy opinia ta została wydana w oparciu o niewystarczający materiał badawczy ograniczający się jedynie do krótkiej obserwacji świadka podczas składania zeznań na rozprawie, biegła nie przeprowadziła badań psychologicznych z udziałem W. M. na skutek czego opinię biegłej należy uznać za niepełną i niewiarygodną, a tryb życia i zachowanie W. M. wymagały przeprowadzenia rzetelnych badań skutkujących wydaniem pełnej i miarodajnej opinii w przedmiocie stanu psychicznego świadka W. M.;

6. naruszenie art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. oraz art. 192 § 2 k.p.k. a polegające na pominięciu przez Sąd dowodu przesłuchania oskarżonych w obecności biegłego psychologa celem ustalenia okoliczności istotnych dla weryfikacji wyjaśnień oskarżonych oraz ustalenia stanu faktycznego; przez co Sąd dopuścił się naruszenia rażącego naruszenia przepisów postępowania, gdyż rozstrzygnięcie wymagało dokonania ustaleń co do okoliczności, których stwierdzenie wymaga wiadomości specjalnych.”

Mając na uwadze powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego R. M. od zarzucanych mu czynów.

W odpowiedzi na kasację Prokurator Rejonowy w Rudzie Śląskiej wniósł o uznanie kasacji za oczywiście bezzasadną i jej oddalenie.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Przypomnieć należy, że kasacja nie stanowi trzeciej instancji rozpoznawania spraw karnych, lecz jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, a zarazem i środkiem kontroli prawomocnych orzeczeń sądowych. To sprawia, że postępowanie kasacyjne prowadzi tylko do oceny kasacji w aspekcie rażącego naruszenia przepisów prawa przez sąd odwoławczy, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, a nie zaś do merytorycznego rozpoznania sprawy, w której kasacja została wniesiona (por. postanowienie SN z 25 lutego 2014 r., IV KK 6/14). Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku

postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (por. postanowienie SN z dnia 13 maja 2014 r. IV KK 125/14).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutów sformułowanych w petitum kasacji w punktach „I.1.a.-e” jako naruszenie art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. oraz „II” podkreślenia wymaga, że lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego prowadzi do odmiennych wniosków niż wyprowadzone przez obrońcę. Sąd odwoławczy rozważył bowiem apelację obrońcy oskarżonego kwestionującą ocenę dowodów i ustalenia faktyczne w sprawie w sposób wystarczający, powołując się przy tym na szczegółowe ustalenia Sądu I instancji (rubryka 3.1., 3.3., 5.1.1.). Poprzez wskazany zarzut obrońca nie wykazał rażących naruszeń po stronie Sądu odwoławczego w toku analizy zarzutów apelacyjnych, lecz w istocie ponownie zakwestionował ustalenia faktyczne w sprawie, w tym w zakresie przyjęcia konstrukcji działania sprawców wspólnie i w porozumieniu, zamiaru popełnienia czynu i motywacji oskarżonego R. M., używania przemocy i groźby bezprawnej, a także zanegował ocenę dowodów, w tym głównie z zeznań pokrzywdzonego W. M., innych świadków i wyjaśnień oskarżonych. Negowanie sprawstwa R. M. poprzez próbę narzucenia Sądowi Najwyższemu kolejnej, trzeciej kontroli instancyjnej jest niedopuszczalne w świetle przepisów procedury karnej.

Kolejny („2.”) zarzut kasacji, w którym obrońca wskazuje na rażące naruszenie przez Sąd II instancji przepisu art. 440 k.p.k., również należało uznać za oczywiście bezzasadny. Obrońca nie wykazał zasadności zmiany orzeczenia przez Sąd odwoławczy poza granicami zaskarżenia i podniesionych zarzutów, a Sąd II instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wprost wskazał na brak przesłanek z art. 440 k.p.k. Powyższy zarzut obrońca umotywował zaakceptowaniem przez Sąd II instancji ustaleń faktycznych Sądu I instancji, co nie jest zrozumiałe w kontekście treści i celu art. 440 k.p.k.

Podnoszone przez skarżącego w kolejnym („3.”) zarzucie kasacji naruszenie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. art. 424 § 1 k.p.k. w zw. art. 457 i 458 k.p.k. również nie znajduje potwierdzenia w realiach przedmiotowej sprawy. Obrońca poddaje pod rozagę ocenę dowodu z opinii biegłej na niewłaściwym etapie postępowania. Ten dowód został przeprowadzony przed Sądem I instancji, a Sąd II instancji odniósł się do niego w rubryce 3.2. Do oceny tego dowodu nawiązano również w „5.” zarzucie kasacji, w którym wskazano na naruszenie art. 201 k.p.k. w zw. z art. 192 § 2 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i uznanie za wiarygodną opinii biegłej z zakresu psychologii H. L. w przedmiocie stanu

psychicznego pokrzywdzonego W. M. Tymczasem Sąd odwoławczy wskazał, że nie znalazł podstaw do zakwestionowania opinii sądowo-psychologicznej w realiach tej sprawy i zdyskwalifikowania jej przydatności merytorycznej, przyznając jednocześnie, że bardziej miarodajne byłoby przeprowadzenie testów i dodatkowego badania pokrzywdzonego. Z powodu bierności pokrzywdzonego czynności tych nie udało się przeprowadzić, czego obrońca był świadomy, wskazując zresztą w treści kasacji, że W. M. nie stawiał się na terminy rozprawy, jak i na badania psychologiczne.

Zarzuty kasacji opisane pod punktami „4.” i „6.” stanowią wyraz ponownego kontestowania przez obrońcę oceny dowodów i braku akceptacji dla odmiennych od jego stanowiska ustaleń faktycznych skutkujących skazaniem R. M. Argumentacja Sądu odwoławczego w zakresie uznania zarzutów apelacji obrońcy oskarżonego w postaci art. 7 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k. i błędów w ustaleniach faktycznych (bo takie właśnie zostały podniesione w tym środku odwoławczym) za niezasadne nie budzi zastrzeżeń. Jednocześnie Sąd II instancji nie prowadził własnego postępowania dowodowego. Odmienna ocena dowodów zaprezentowana w treści kasacji i stanowiąca w znacznej mierze powielenie apelacji jest niewystarczająca do podważenia prawomocnego wyroku skazującego w niniejszym postępowaniu.

Z powyższych względów, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia którejkolwiek z wymienionych w treści art. 439 k.p.k. bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ani innej rażącej obrazy prawa mogącej mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadnej.

Dostrzegając sytuację materialną R. M., a przy tym zwolnienie od kosztów sądowych postępowania rozpoznawczego w obu instancjach oraz korzystanie z pomocy obrońcy z urzędu, Sąd Najwyższy postanowił zwolnić skazanego również od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[PGW]

[ał]

